

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI. 410.002.03.2016
P/16/058

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/16/058 – Zapobieganie bezdomności zwierząt.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Kontrolą objęto lata 2014-2016, do dnia zakończenia kontroli
<i>Kontroler</i>	Roman Wilk, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr 99277 z 19 stycznia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Firma „Baros” prowadząca Schronisko dla Psów, ul. Berezów 85A, 26-130 Suchedniów (adres Schroniska) i ul. Berezów 76D, 26-130 Suchedniów (adres siedziby Firmy) – zwane dalej firma „Baros” lub Schronisko.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Maciej Glijer – właściciel firmy „Baros”. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	<p>Prowadzony od 2012 r. przez firmę „Baros” Hotel dla Psów do 22 czerwca 2015 r. funkcjonował bez nadzoru weterynaryjnego. Z ustaleń kontroli wynika, że mimo to, w okresie objętym kontrolą, warunki bytowe zwierząt jak i prowadzona ewidencja nie budziły zastrzeżeń. Od 17 lipca 2015 r., tj. po uzyskaniu zezwolenia burmistrza Suchedniowa na prowadzenie schroniska, w miejscu Hotelu dla Psów rozpoczęło działalność Schronisko dla Psów. Przebywającym w nim zwierzętom zapewniono optymalne warunki pobytu. Zwierzęta mają zapewnioną całodobową opiekę, otrzymują pełnowartościową karmę i mają zapewniony stały dostęp do wody. Znajdujący się na terenie Schroniska duży wybieg umożliwia przebywającym tam zwierzętom realizowanie swoich naturalnych potrzeb w zakresie ruchu. Współpraca z wolontariuszami pozwala ponadto na częste wyprowadzanie psów na spacerunki poza teren Schroniska. Wszystkie przebywające w Schronisku zwierzęta są oznakowane (czipowane), a prowadzona szczegółowa dokumentacja, w tym fotograficzna, pozwala ustalić historię każdego zwierzęcia. Przeprowadzone oględziny wykazały, że zwierzęta są zadbane, przejawiają normalne dla swego gatunku odruchy. Mają zapewnioną stałą opiekę lekarsko-weterynaryjną. Prowadzona na szeroką skalę akcja promocyjna skutkuje dużą liczbą zwierząt oddawanych do adopcji.</p> <p>Stwierdzono, że w 2014 r., na 11 umów zawartych z gminami na działalność w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, tylko w jednym przypadku firma „Baros” miała zezwolenie na prowadzenie takiej działalności. W roku 2015 na 13 umów było pięć takich zezwoleń i w 2016 r. na 18 umów również tylko pięć zezwoleń. Jakkolwiek NIK przyjmuje wyjaśnienia właściciela firmy „Baros”, że nigdy nie prowadził tzw. odłowów planowych, a jedynie odłowy interwencyjne, na zlecenie konkretnej gminy, gdy zwierzę stwarzało zagrożenie dla ludzi, to prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami bez stosownego zezwolenia stanowi naruszenie art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.</p> <p>W trakcie oględzin, w jednym z kojców przeznaczonych dla zwierząt odbywających kwarantannę stwierdzono obecność dwóch psów, co kłóci się z ideą samej kwarantanny,</p>
---------------------	--

polegającej na obserwacji, czy zwierzę nie jest nosicielem chorób. Dobudowanie w trakcie kontroli pięciu dodatkowych kojców z przeznaczeniem na kwarantannę rozwiązało problem na przyszłość.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1.1. Działalność schroniska, w tym zapewnienie właściwych warunków bytowania zwierząt. Stan techniczny i sanitarny schroniska.

Opis stanu faktycznego

1. Wnioskiem z 18 czerwca 2015 r. Maciej Glijer (dalej Przedsiębiorca) zwrócił się do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Skarżysku-Kamiennej (dalej PLW) o wpisanie do rejestru i nadanie weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego dla Schroniska dla psów. We wniosku podane były imię i nazwisko oraz nazwa firmy wraz z adresem, określenie przedmiotu działalności. Jako określenie miejsca i obszaru prowadzenia działalności podano jedynie adres Schroniska – ul. Berezów 85A, Suchedniów. Jako określenie środków technicznych podano posiadanie środka transportu dopuszczonego do ruchu przez PIW w Skarżysku-Kamiennej, dysponowanie specjalistycznym niezbędnym sprzętem do humanitarnego odławiania i transportowania bezdomnych zwierząt w postaci chwybaka 1,80 m, klatki do transportu o powierzchni powyżej 1 m², siatki sznurkowej i rękawic ochronnych. We wniosku zapewniono, iż Przedsiębiorca dysponuje niezbędną ilością klatek do przetrzymywania bezpiecznych zwierząt w łącznej ilości 46 szt., w tym 3 klatki na okres kwarantanny, 3 klatki przeznaczone do obserwacji. Ponadto na terenie gdzie miałyby powstać Schronisko znajduje się budynek gospodarczo przystosowany do prowadzenia ww. działalności. Przedsiębiorca złożył oświadczenie o treści „Oświadczam, że znana jest mi odpowiedzialność karna za podanie danych niezgodnych z rzeczywistością”.

Do wniosku dołączone zostały zaświadczenie o wpisie do CEIDG, umowa poświadczająca współpracę z lekarzem weterynarii (umowa o pracę na czas nieokreślony z 18 czerwca 2015 r. z Jerzym Zajączkowskim – lekarzem weterynarii), umowa ze spalarnią (umowa z 1 lutego 2013 r. zawarta z Przedsiębiorstwem „Jasta” Sp. z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim na czas nieokreślony) oraz dokument dopuszczający środek transportu¹. (dowód: akta kontroli str. 4-12)

2. Pismem PIW.IZZ.533.1.2015 z 18 czerwca 2015 r. PLW zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu postępowania i w dniu 23 czerwca 2015 r. wydał decyzję² w której postanowił: „Wpisać do rejestru podmiot: Maciej Glijer – BAROS z/s w Suchedniowie, ul. Berezów 76d, prowadzący Schronisko dla zwierząt pod adresem: ul. Berezów 85a, 26-130 Suchedniów i nadać weterynaryjny numer identyfikacyjny – 26103401”. W uzasadnieniu decyzji podano, że została ona wydana po zapoznaniu się z wnioskiem i załączonymi dokumentami. W decyzji nie zaznaczono, że jej wydanie zostało poprzedzone przeprowadzeniem kontroli. (dowód: akta kontroli str. 13-14)

3. Urząd Miasta i Gminy w Suchedniowie, pismem z 9 lipca 2015 r. poinformował Przedsiębiorcę o wszczęciu postępowania mającego na celu wydanie decyzji o udzieleniu zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie prowadzenia schroniska dla bezdomnych zwierząt. W dniu 17 lipca 2015 r. UMiG wydał decyzję³ zezwalającą Przedsiębiorcy na prowadzenie działalności w zakresie schroniska dla bezdomnych zwierząt. W decyzji określono, że obszarem działalności objętego zezwoleniem jest Gmina Suchedniów, terminem podjęcia działalności jest 17 lipca 2015 r. Przedsiębiorca został zobowiązany w decyzji do przestrzegania wymagań zawartych w ustawie z 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt⁴, rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 23 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt⁵, rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 10 marca 2006 r. w sprawie

¹ Decyzja z 5 lutego 2013 r. nr PIWet.26102816/01/13

² Decyzja nr PIW.IZZ.533.1.2015

³ Decyzja GNI.6140.24.2015

⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 856 ze zm.

⁵ Dz. U. nr 158, poz. 1657

szczegółowych warunków utrzymywania zwierząt laboratoryjnych w jednostkach doświadczalnych, jednostkach hodowlanych i u dostawców⁶, w uchwale nr 15/II/2012 Rady Miejskiej z 28 marca 2012 r. w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na terenie Gminy Suchedniów w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części w zakresie działalności objętej zezwoleniem. Przedsiębiorca został ponadto zobowiązany do zapewnienia właściwych pomieszczeń chroniących przed zimnem, upałami, opadami atmosferycznymi, z dostępem do światła dziennego, utrzymywania zwierząt w pomieszczeniach zapewniających im swobodne poruszanie się, systematycznego oczyszczania boksów i wybiegów dla zwierząt, przestrzegania zasady wydzielania pomieszczeń dla zwierząt agresywnych i chorych, przeprowadzenia piętnastodniowej kwarantanny dla nowo przybyłych zwierząt, zapewnienia zwierzętom wystarczającej ilości karmy i stałego dostępu do wody, zapewnienia zwierzętom opieki weterynaryjnej, prowadzenia ewidencji zwierząt.

W decyzji zaznaczono, że zezwolenie wydaje się na czas oznaczony do 30 czerwca 2020 r. W uzasadnieniu decyzji stwierdzono, że przeprowadzone postępowanie wykazało, iż przedsiębiorca spełnia warunki wymagane do uzyskania zezwolenia. Nie podano, czy w ramach postępowania przeprowadzona została kontrola schroniska.

Z dokumentacji prowadzonej przez Przedsiębiorcę wynika, że mimo posiadania decyzji PLW w Skarżysku-Kamiennej z 23 czerwca 2015 r. o wpisie do rejestru schronisk, właściwą działalność w formie schroniska rozpoczęto dopiero z dniem 17 lipca 2015 r., tj. dniem otrzymania decyzji UMiG w Suchedniowie o zezwoleniu na prowadzenie schroniska.

Decyzją z 30 września 2015 r.⁷ UMiG w Suchedniowie zmienił decyzję Burmistrza Miasta i Gminy Suchedniów z 17 lipca 2015 r. w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie prowadzenia schroniska dla bezdomnych zwierząt w ten sposób, że określił, iż obszarem działalności objętym zezwoleniem jest teren całej Polski. (dowód: akta kontroli str. 15-19)

4. W trakcie przeprowadzonych 21 stycznia 2016 r. oględzin Schroniska, z udziałem specjalistów: lekarza weterynarii oraz inspektora do spraw ochrony zwierząt, działającej w organizacji, której celem statutowym jest ochrona zwierząt stwierdzono, że w Schronisku przebywały 52 psy, w tym 49 dorosłych i trzy szczeniaki. Lokalizacja Schroniska spełnia wymagania określone w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 23 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt⁸. Cały teren Schroniska jest ogrodzony ogrodzeniem z betonowych paneli, co uniemożliwia przedostaniu się zwierząt na zewnątrz. Teren Schroniska jest utwardzony wysypanym żwirem.

W trakcie oględzin stwierdzono, że w wyodrębnione są pomieszczenia przeznaczone do:

- izolowania zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę. W trakcie oględzin pomieszczenie to było puste i świeżo posprzątane, jak wyjaśnił właściciel Schroniska, właśnie w dniu oględzin przebywający w tym pomieszczeniu pies został, w porozumieniu z lekarzem weterynarii przeniesiony do boksu. W trakcie dalszych oględzin w jednym z boksów stwierdzono obecność psa z „kołnierzem” na szyi uniemożliwiającym samouszkodzenie operowanego miejsca.

- utrzymywania zwierząt zdrowych, w tym osobne dla samców, samic z oseskami, młodych oddzielonych od matek. Pomieszczenie dla młodych oddzielonych od matek znajduje się w odrębnym, murowanym budynku, ogrzewanym grzejnikiem olejowym. W pomieszczeniu, w dniu oględzin znajdowały się trzy szczeniaki, które uczestniczący w oględzinach lekarz weterynarii określił jako zdrowe i prawidłowo odżywione.

⁶ Dz. U. nr 50, poz. 368

⁷ Decyzja GNI.6140.24.2015. Od tej decyzji, 20 października 2015 r. odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach złożyła Fundacja dla Zwierząt „Argos” z Warszawy wnosząc o stwierdzenie jej nieważności z powodu jej z rażącym naruszeniem prawa. Wnioskodawca zarzucił niezgodne z prawem określenie obszaru działalności jako *terenu całej Polski*, gdyż wykracza on poza właściwość terytorialną organu wykonawczego gminy. Do dnia zakończenia kontroli SKO nie wydało orzeczenia w powyższej sprawie.

⁸ Dz. U. nr 158, poz. 1657

- wykonywania kwarantanny. W Schronisku znajdują się trzy oznakowane boksy z przeznaczeniem na kwarantannę. W dniu oględzin w jednym boksie stwierdzono dwa osobniki, w dwóch po jednym psie. W boksach znajdowały się miski z wodą (czystą) oraz osobna dla każdego psa miska z pokarmem. Psy odbywające kwarantannę nie były agresywne, pozwalały się głaskać. Uczestniczący w oględzinach lekarz weterynarii uznał umieszczenie dwóch psów w jednym boksie za sprzeczne z ideą kwarantanny. W trakcie kontroli dobudowano dodatkowo pięć boksów z przeznaczeniem na kwarantannę, tak więc na dzień zakończenia kontroli było osiem takich boksów.

- wydawania zwierząt ze Schroniska. Według oświadczenia Właściciela Schroniska wydawanie psów adoptowanych przez nowych właścicieli odbywa się w pomieszczeniu socjalnym.

- przechowywania dokumentacji. Dokumentacja przechowywana jest w odrębnym budynku firmy, gdzie znajduje się pomieszczenie biurowe zaopatrzone w szafki, segregatory oraz urządzenia biurowe umożliwiające działalność biurowo-administracyjną takie jak kopiarka, drukarka, telefon.

5. W Schronisku żaden z boksów nie był oznaczony jako boks przeznaczony do separacji zwierząt agresywnych. Właściciel Schroniska stwierdził, że możliwość separacji agresywnego osobnika istnieje praktycznie w każdym boksie i nie będzie to stwarzało zagrożenia dla pozostałych psów w Schronisku.

6. Schronisko nie jest wyposażone w piec do spalania zwłok zwierząt, posiada natomiast chłodnię (zamrażarkę) do przechowywania padłych zwierząt. Chłodnia znajduje się w wyodrębnionym pomieszczeniu, drzwi są zamykane i oznakowane. W dniu oględzin zamrażarka była pusta.

7. Poza oddzielnymi pomieszczeniami dla zwierząt chorych i dla młodych oddzielonych od matek, które znajdują się w zamkniętych pomieszczeniach, pozostałe zwierzęta przebywają w boksach. Boksy zbudowane są, podobnie jak ogrodzenie, z betonowych paneli, z przodu każdego boksu znajduje się krata (z drzwiami). Konstrukcja boksów i pomieszczeń dla zwierząt zapewnia ich bezpieczeństwo, zwierzęta nie są narażone na kontuzje lub urazy. Jednocześnie uniemożliwiona jest ucieczka zwierząt. Ponadto konstrukcja ta umożliwia łatwe i szybkie sprzątnięcie.

8. W czasie oględzin większość psów przebywała w boksach w parach. Jak wyjaśnił Właściciel, podjął decyzję o „sparowaniu” zwierząt z uwagi na porę zimową. Ponieważ zwierzęta dobrane zostały pod względem charakteru, ale i wielkości, mogły przebywać w jednej budzie, przez co wzajemnie się ogrzewały. Normalnie każdy z psów ma swoją budę. Uczestniczący w oględzinach specjaliści nie uznali powyższego za działanie nieprawidłowe. Ponadto każda buda w boksie zaopatrzona była w zasłonę otworu wejściowego (kotarę), co dodatkowo zatrzymywało ciepło w środku. Budy ocieplone są płytami ze styropianu. Wszystkie boksy były zadaszone i w sposób dostateczny chroniły zwierzęta przed deszczem, wiatrem i nadmiernym nasłonecznieniem. Kojce wyścielane były suchą i czystą słomą. Słoma znajdowała się również w budach. W każdym boksie znajdowała się miska z czystą wodą, oraz po dwie miski z karmą – dla każdego psa osobna. Konstrukcja i rozmiar boksów umożliwiają przebywającym w nim zwierzętom zachowanie naturalnej pozycji ciała. Zwierzęta w boksach nie były w żaden sposób krępowane, trzymane na uwięzi. Każde zwierzę posiadało obrozę. W trakcie oględzin nie stwierdzono na terenie Schroniska upręży, pęt, stelaży, więzów lub innych urządzeń zmuszających zwierzę do przebywania w nienaturalnej pozycji, powodujących zbędny ból, uszkodzenia ciała lub śmierć. Jedynym ograniczeniem stwierdzonym w trakcie oględzin był przypadek jednego psa, który po amputacji łapy miał założony kołnierz na szyję zapobiegający „ingerowaniu” w ranę przez chorego psa.

W czasie prowadzonych oględzin zwierzęta zachowywały się w sposób typowy dla swojego gatunku, nie okazywały lęku ani agresji wobec personelu i wolontariuszy.

Zwierzęta karmione są cztery razy dziennie. Podstawą wyżywienia jest sucha karma komercyjna, która według producentów jest zbilansowaną karmą pełnowartościową zapewniającą odpowiednią dla psa ilość białka, węglowodanów, tłuszczów, mikro i makroelementów. W magazynie stwierdzono wystarczający zapas karmy. Jak oświadczył

Właściciel, w okresie zimowym zwierzęta otrzymują jeden posiłek gotowany, ciepły, który sporządzany jest z odpadów uzyskiwanych z ubojni drobiu. Przy wejściu do magazynu karmy stwierdzono obecność punktu deratyzacyjnego.

9. Na terenie Schroniska znajduje się duży plac, który jednak nie jest oddzielony od reszty terenu, nie można go uznać jako oznaczony wybieg dla psów. Z wyjaśnień udzielonych przez Właściciela Schroniska wynika, że w czasie gdy teren Schroniska jest zamknięty, zwierzęta są, pod kontrolą, wypuszczane z boksów, tak aby mogły się wybiegać. Jednocześnie w dniu przeprowadzania oględzin stwierdzono kilkusobową grupę wolontariuszy – jak oświadczył Właściciel – uczniów Gimnazjum w Suchedniowie, którzy wyprowadzali psy na spacer poza teren Schroniska.

Już po dokonaniu oględzin, na terenie Schroniska wybudowano duży wybieg, ogrodzony metalową siatką, zaopatrzone również w kilka bud. Teren wybiegu jest porośnięty trawą. (dowód: akta kontroli str. 885)

10. Przed rozpoczęciem oględzin, w biurze firmy, kontrolującym okazano czytnik do czipów oraz same czipy. Właściciel poinformował jednocześnie, że każdy pies przyjmowany do Schroniska jest czipowany. Uczestniczący w oględzinach lekarz weterynarii sprawdził ww. czytnikiem wszystkie psy, które w trakcie oględzin wracały ze spaceru z wolontariuszami – we wszystkich przypadkach czytnik wykazał obecność czipa i wyświetlił jego numer.

Na każdym boksie znajdowała się tabliczka, do której przytwierdzona była kartka z numerem. Numer na kartce odpowiadał numerowi w kartotece zwierząt. Ponadto w kartotece znajdował się numer czipa, w związku z czym każdy pies mógł być zidentyfikowany.

11. W trakcie oględzin, biorący w nich udział lekarz weterynarii stwierdził, że w Schronisku realizowana jest profilaktyka zdrowotna, stosowana jest kwarantanna, izolacja zwierząt chorych i po zabiegach, działania profilaktyczne polegające na przeprowadzaniu szczepień przeciwko chorobom zakaźnym oraz zwalczaniu ekto i endopasożytów. Dodatkowo wg dokumentacji medycznej zwierzęta są poddawane obowiązkowym zabiegom sterylizacji oraz kastracji. Zabiegi przeprowadzane są na terenie Schroniska. Wykonywane są dodatkowe niezbędne zabiegi chirurgiczne wg wskazań lekarza weterynarii. W związku z wykonywaniem wymienionych zabiegów, na terenie Schroniska znajduje się pomieszczenie zabiegowe oraz jedno pomieszczenie o przeznaczeniu pielęgnacyjno-szpitalnym. Pomieszczenie zabiegowe wyposażone było w stół zabiegowy, oświetlenie, szafki do przechowywania produktów i substancji niezbędnych do określonej działalności, lodówkę, dostęp do bieżącej wody oraz lampę bakterioobójczą UV.

Pomieszczenie szpitalne wyposażone było w miejsce do mycia zwierząt oraz w klatki dla zwierząt po zabiegach. Klatki wykonane były zgodnie obowiązującymi standardami lecznictwa weterynaryjnego, wykonane ze stali nierdzewnej, adekwatne do potrzeb. Całość utrzymana w należytej czystości.

Szafki oraz lodówka służyły do przechowywania środków i preparatów leczniczych.

Lekarz weterynarii uczestniczący w oględzinach stwierdził, że w szafkach znajdowały się produkty służące do dezynfekcji, preparaty mineralno witaminowe oraz rzeczy wykorzystywane podczas zabiegów chirurgicznych. W lodówce znajdowały się szczepionki, testy typu SNAP służące do szybkiej diagnostyki chorób zakaźnych takich jak nosówka, płyny infuzyjne, niewielka ilość antybiotyku iniekcyjnego z grupy amoksycylin, preparat Betamox.

Obecny w trakcie oględzin lekarz weterynarii stwierdził, iż jakkolwiek ilość stwierdzonego preparatu nie sugeruje nadużyć (w schronisku jest obecny pies po zabiegu chirurgicznym) o tyle zgodnie z zasadami prowadzenia zakładów leczniczych dla zwierząt preparaty iniekcyjne, w tym antybiotyki mogą być przechowywane tylko w zarejestrowanym zakładzie leczniczym dla zwierząt, a jedyną uprawnioną osobą do podawania leku w takiej formie jest lekarz weterynarii, lub w niektórych przypadkach technik weterynarii.

W czasie kontroli nie był obecny ani lekarz weterynarii świadczący usługi dla schroniska, ani technik weterynarii.

Dodatkowo w lodówce stwierdzono obecność preparatu PARAMECTIN zawierającego w swoim składzie iwermektynę. Wyżej wymieniony preparat nie posiada rejestracji jako lek dopuszczony do stosowania u psów jak i również sam producent nie wyszczególnia

takiegoż przeznaczenia preparatu. (dowód: akta kontroli str. 20-23, 24-28, 29-38, 39-43, 44-48, 49-50, 885)

Zatrudniony w Schronisku lekarz weterynarii Jerzy Zajączkowski wyjaśnił, że: „Oprócz pracy w schronisku prowadzę zarejestrowany gabinet weterynarii w Skarżysku-Kamiennej i jestem jedyną osobą uprawnioną, która ma dostęp do ww. leków w schronisku. Nikt inny do antybiotyków iniekcyjnych nie ma dostępu. Jednocześnie informuję, że preparat PARAMECTIN, w składzie którego znajduje się iwermektyna nie był i nie jest używany w schronisku. Preparat znajduje się w opakowaniu fabrycznym bez śladów użycia.

Preparat znajdujący się w lodówce został przeniesiony w stanie nienaruszonym do mojego gabinetu w Skarżysku-Kamiennej”. (dowód: akta kontroli str. 886)

12. Schronisko ma zawartą w dniu 1 lutego 2013 r. umowę z Przedsiębiorstwem „Jasta” Spółka z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim na odbiór zwłok padłych zwierząt. Umowa została zawarta na czas nieokreślony. (dowód: akta kontroli str. 51-52)

13. W dniu 18 czerwca 2015 r. Schronisko zawarło umowę o pracę na czas nieokreślony z lekarzem weterynarii Jerzym Zajączkowskim w celu sprawowania opieki weterynaryjnej nad zwierzętami w Schronisku (dowód: akta kontroli str. 53-54)

Poza umową o pracę z lekarzem weterynarii, Schronisko podpisało umowę (brak daty podpisania) z Przychodnią Weterynaryjną MINUS w Skarżysku-Kamiennej na wykonywanie opieki weterynaryjnej. (dowód: akta kontroli str. 55-56)

14. W dniu 23 lutego 2015 r. pracownik Schroniska Łukasz L. odbył szkolenie (zakończone egzaminem) z zakresu bezpiecznej pracy w narażeniu na kontakt z czynnikami biologicznymi na stanowisku pracy. W programie szkolenia znalazły się m.in. zagadnienia z zakresu podawania pożywienia zwierzętom w schronisku, oporzędzanie klatek i kopców, sprzątanie zwierząt martwych. Szkolenie przeprowadził specjalista ds. bhp. (dowód: akta kontroli str. 57-61)

W dniu 4 maja 2015 r. szkolenie w zakresie bezpiecznej pracy w narażeniu na kontakt z czynnikami biologicznymi na stanowisku pracy oraz opieki nad zwierzętami (udomowionymi i nieudomowionymi) odbyli właściciel Schroniska Maciej Glijer oraz pracownica Ganna M. W programie szkolenia znalazły się między innymi zagadnienia z zakresu właściwego zachowania względem zwierząt, reakcji zwierząt na ludzi, symptomów chorób zwierząt, podawania pożywienia zwierzętom w schronisku, oporzędzanie klatek i kopców, sprzątanie zwierząt martwych. Szkolenie przeprowadził specjalista ds. bhp. (dowód: akta kontroli str. 62-69)

Schronisko zatrudnia 7 pracowników, co pozwala na zapewnienie całodobowej oraz świątecznej opieki nad zwierzętami. Dwóch pracowników Schroniska posiada zaświadczenia o ukończeniu kursu kwalifikacyjnego w zakresie transportu i obsługi zwierząt podczas transportu. Właściciel Schroniska Maciej Glijer uzyskał zaświadczenie 19 stycznia 2013 r. i pracownik Łukasz L. uzyskał zaświadczenie 28 września 2013 r. Obaj pracownicy posiadają również licencje dla kierowców i osób obsługujących transport zwierząt. (dowód: akta kontroli str. 70-71, 901, 902, 903)

Właściciel Schroniska prowadzi szkolenia wewnętrzne, które odnotowywane są w „Dzienniku zajęć szkolenia wewnętrznego w schronisku”. Z zapisów wynika, że odbyły się następujące szkolenia: 2 lipca 2015 r. Postępowanie ze zwierzętami w schronisku podczas występowania temperatur powyżej 25°C, 7 sierpnia 2015 r. Postępowanie z psami w przypadku podejrzenia choroby, 8 września 2015 r. Szkolenie na temat wyprowadzania psów ze schroniska, 5 października 2015 r. Szkolenie z zakresu wyłapywania bezpiecznych psów, 3 listopada 2015 r. Postępowanie w schronisku podczas występowania temperatur poniżej 0°C, 2 grudnia 2015 r. Szkolenie z zakresu utrzymywania należytej czystości w schronisku, 4 stycznia 2016 r. Szkolenie w temacie czym jest schronisko i jaką rolę spełnia, 22 stycznia 2016 r. Szkolenie z zakresu utrzymania należytej czystości w schronisku. We wszystkich szkoleniach uczestniczyli pracownicy Schroniska. (dowód: akta kontroli str. 72-74)

15. W okresie funkcjonowania Schroniska, PIW w Skarżysku-Kamiennej przeprowadził w nim sześć kontroli:

- w dniu 6 lipca 2015 r., po przeprowadzonej kontroli, Powiatowy Lekarz Weterynarii zawarł w protokole następujące zalecenia: „Wygospodarować osobne pomieszczenie przeznaczone do przechowywania środków dezynfekcyjnych (szafka zamykana). Poddać renowacji zadaszenie bud znajdujących się w boksach, tj. zaokrąglić wystające elementy mogące spowodować urazy. Na chłodziarce przeznaczonej do przetrzymywania zwłok zwierząt umieścić opis: materiał kategorii I wyłącznie do usunięcia.

Wyodrębnić w posiadanych zasobach lub wybudować pomieszczenie przeznaczone dla szczeniąt, zapewniające odpowiednie warunki temperaturowe.

Zaleca się, aby z początkiem każdego miesiąca przedkładać dane o ilości zwierząt padłych i poddanych eutanazji do PIW.

Przedstawić program w zakresie profilaktyki i zapobiegania chorobom zakaźnym, jak również prowadzenia odrobaczania na terenie schroniska.

W posiadanych regulaminie uwzględnić algorytm postępowania przy przyjmowaniu zwierząt do schroniska, dla osób odpowiedzialnych na poszczególnych etapach, z uwzględnieniem: identyfikacji zwierzęcia, przeprowadzonych badań, profilaktyki, prowadzonych zapisów z wykonywanych czynności, a także zasad w oparciu o które będzie możliwe przeprowadzenie eutanazji.

W celu kontroli środków leczniczych weterynaryjnych zaleca się, aby dostęp do gabinetu weterynaryjnego miał tylko i wyłącznie lekarz weterynarii.

Zalecono, aby w okresie letnim zwiększyć częstotliwość sprawdzania, czy zwierzęta posiadają wystarczającą ilość wody oraz czy zapewniona jest odpowiednia ochrona przed słońcem i przegrzaniem (boksów z wejściami od strony południowej).

Zalecono umieścić na boksach danych identyfikacyjnych przetrzymywanych w nich zwierząt.

Zapewnić urządzenie pozwalające na mycie ubrudzonych zwierząt lub dokonywanie zabiegów leczniczych, którego konstrukcja umożliwi właściwe przeprowadzenie ww. czynności (odpowiednia długość, szerokość, głębokość).

Dla przyjmowanych zwierząt określić warunki segregacji celem uniknięcia sytuacji prowadzących do walk, stresu, kryć i innych niebezpiecznych dla zwierząt sytuacji”. (dowód: akta kontroli str. 75-79)

Następna kontrola PIW, przeprowadzona 30 lipca 2015 r. była kontrolą sprawdzającą wykonanie wniosków z poprzedniej kontroli. W protokole, w 12 punktach stwierdzono, iż wszystkie zalecenia pokontrolne zostały zrealizowane. (dowód: akta kontroli str. 80-84)

Kontrole PIW przeprowadzone w Schronisku 13 sierpnia 2015 r., 23 grudnia 2015 r. i 5 stycznia 2016 r. nie wykazały nieprawidłowości. Powiatowy Lekarz Weterynarii stwierdził, że w dniu przeprowadzania kontroli temperatura wynosiła 30°C, zwierzęta miały zapewniony stały dostęp do świeżej wody, a na wybiegu rozstawione zostały zraszacze, aby psy mogły się ochłodzić. Boksy zostały osłonięte materiałem zapewniającym zwierzętom cień. (dowód: akta kontroli str. 85-89, 90-94, 95-99)

W trakcie kontroli przeprowadzonej przez PIW 19 stycznia 2016 r. lekarz wydał następujące zalecenia:

- znajdujące się w boksach drewniane palety, które uległy zamoczeniu wyjmować na zewnątrz celem osuszenia,
- sprawdzać na bieżąco stan i wymieniać w razie konieczności uszkodzone kotary znajdujące się przy wejściu do bud w okresie niskich temperatur,
- zapewnić odpowiednią ilość smyczy, która pozwala na jednoczesne wyprowadzenie kilkunastu zwierząt (w czasie kontroli w schronisku było 7 smyczy),
- klatki przeznaczone dla zwierząt po zabiegach chirurgicznych znajdujące się wewnątrz budynku wyposażać w materace,
- pomieszczenia przeznaczone do kąpieli zwierząt w okresie zimowym wyposażać w sprzęt umożliwiający dodatkowe ogrzewanie,
- wannę, w której myte są zwierzęta wyposażać w matę antypoślizgową,
- przekazać informację do lekarza weterynarii, z którym podpisana jest umowa o niezwłocznym skontaktowaniu się z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Skarżysku-Kamiennej celem uzgodnienia spraw związanych z wyposażeniem gabinetu. (dowód: akta kontroli str. 100-104)

Kontrola sprawdzająca wykonanie zaleceń z 18 stycznia 2016 r. została przeprowadzona przez PIW 1 lutego 2016 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii stwierdził w protokole, że wszystkie zalecenia zostały zrealizowane. Jednocześnie poddano przeglądowi zwierzęta przebywające na kwarantannie, w boksach i w pomieszczeniu dla szczeniąt (3 szt.). Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. W protokole zamieszczono również informację, że w porozumieniu z właścicielem Schroniska uzgodniono, iż istniejący wybieg, który jest w całości ogrodzony, a znajduje się na zewnątrz boksów zostanie dodatkowo przegrodzony na długości i w poprzek (siatka, furtka) i oznakowany. Takie rozwiązanie pozwoli na niezakłócone korzystanie przez zwierzęta z wybiegu w czasie przemieszczania się pracowników po terenie schroniska lub przejazdu samochodu dostawczego. Ww. prace mają zostać wykonane do końca lutego.

16. Poza ww. sześcioma kontrolami, PIW przeprowadził kontrolę 29 września 2014 r. w związku z umieszczeniem pod opieką pracowników Schroniska 9 kotów. Jak wyjaśnił właściciel Schroniska: *Na podstawie decyzji Prezydenta Miasta nr GK.6140.1.26.2014.HM z dnia 14 sierpnia 2014 r., w dniu 19 sierpnia 2014 r. została przeprowadzona interwencja wyłapania (odebrania) kotów z mieszkania przy ul. Niepodległości w Skarżysku-Kamiennej będącego własnością pani T.Ch. W interwencji tej z mojej strony uczestniczył pracownik Łukasz L. i kierownik zakładu Ganna Moroz, ze strony Urzędu Miasta obecny był pracownik oraz funkcjonariusze Straży Miejskiej, przy interwencji był również lekarz weterynarii Leszek Tuśnio, przedstawiciel Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Skarżysku-Kamiennej oraz asysta Policji. Z mieszkania odebrane zostało 11 kotów, które bezpośrednio po wyłapaniu trafiły do gabinetu lekarza weterynarii Leszka Tuśnio. Po zbadaniu i leczeniu przez lekarza, w dniu 2 września 2014 r. 5 szt., a w dniu 6 września 2014 r. 4 szt. zwierząt zostało przekazane do miejsca tymczasowego przebywania w Suchedniowie przy ul. Berezów 76d (tył budynku firmy Baros) do specjalnie wybudowanych dla tego celu boksów dla kotów. Z informacji przekazanych nam przez lekarza weterynarii Leszka Tuśnio pozostałe dwa zwierzęta zostały przekazane do adopcji bezpośrednio z gabinetu weterynarii. Do dnia 10 listopada 2014 r. 9 zwierząt przebywało u mnie w boksach. W tym dniu zgłosiła się do mnie p. Magdalena W. zamieszkała ul. Niepodległości w Skarżysku-Kamiennej z chęcią adoptowania wszystkich dziewięciu kotów, oświadczyła mi ustnie, iż posiada niezbędne miejsce i środki dla zapewnienia opieki tym zwierzętom. Po przeprowadzonej rozmowie z ww. panią zdecydowałem się wydać koty pod jej opiekę (adopcję), stosowne świadectwa z jej strony zostały podpisane.*

Miejsce pobytu kotów zostało 29 września 2014 r. skontrolowane przez PIW w Skarżysku-Kamiennej (z udziałem przedstawiciela Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamiennej). W trakcie kontroli stwierdzono: *Na posesji p. Macieja Glijera zam. Suchedniów ul. Berezów znajduje się 9 szt. kotów, które Urząd Miasta w Skarżysku-Kamiennej umieścił po decyzji Prezydenta Miasta Skarżyska-Kamienna o czasowym odebraniu zwierząt pani Ch. Zwierzęta znajdują się w dwóch nowo wybudowanych kojcach o wymiarach 2mx2m o wysokości 2,3m pokrytych blachą. Na kojcach od strony południowej znajduje się siatka. Kojce są czyste, wyścielone słomą, znajdują się w nich domki do wypoczynku i spania kotów. W kojcach znajdują się miski z wodą i karmą dla kotów. Całość stanowi bardzo dobre wrażenie. Koty, które przebywając u pani Ch. miały wypływy ropne z oczu i nozdry, tutaj tego nie mają, pokryte są gładką sierścią, są w bardzo dobrej kondycji. Z mieszkania pani Ch. odebrano 11 szt. kotów, 2 koty adoptował lekarz weterynarii Leszek Tusznio, który wcześniej wszystkie koty leczył i dokonał sterylizacji i kastracji. (dowód: akta kontroli str. 105, 106-107)*

17. W trakcie kontroli NIK, w dniu 3 lutego 2016 r. Schronisko zostało ponownie skontrolowane przez PIW – Powiatowy Lekarz Weterynarii wraz z trzema lekarzami weterynarii przeprowadzili szczegółową kontrolę wszystkich boksów, w których znajdowały się zwierzęta. W sporządzonym protokole stwierdzono m.in.: *Podczas wizyty oględzinom poddano oznakowanie boksów, sprawdzenie w co 3 boksie, czy istnieje możliwość odczytu zaczipowanego psa, sprawdzono również stan odżywienia zwierząt, utrzymania i ewentualne zmiany w obrębie skóry. Oceniono również zachowanie zwierząt w stosunku do obsługi biorąc pod uwagę ich reakcję, tj. ucieczka, chowanie się, strach, jak również reakcje pozytywne objawiające się poprzez chętną współpracę z pracownikami. Ocenę tę przeprowadzono indywidualnie dla każdego zwierzęcia znajdującego się w boksie. Zapisy z przeprowadzonej kontroli umieszczono w notatkach uwzględniając: nr boksu, ilość*

zwierząt. Przeglądowi poddano 33 boksy, sprawdzono 54 psy, w tym 3 szczeniaki i 3 psy z kwarantanny. U psów nie stwierdzono zmian na skórze w postaci: wyłysień, przeczesań, wykwitów, grzybicy. U wszystkich zwierząt nie stwierdzono również objawów wychudzenia, a we wszystkich kojcach znajdowała się sucha karma (komercyjna). W kontrolowanych boksach zagęszczenie wynosiło 1-2 psy (w 12 boksach po 1 psie, w 18 boksach po 2 psy, na kwarantannie każdy pies w osobnym boksie). U kontrolowanych zwierząt nie stwierdzono reakcji objawiających się ucieczką, chowaniem się, strachem przed pracownikami. Przyjęto zasadę, że oznakowanie czipem sprawdzono co 3 boks rozpoczynając od 1. Stwierdzono, że w jednym przypadku nie ma możliwości odczytania czipu znajdującego się po lewej stronie szyi. Było to u psa o nr 202, po amputacji kończyny. U pozostałych 17 psów dokonano odczytu numerów zaczipowanych psów. Kontroli poddano również ilość smyczy do wyprowadzania psów. Po przeliczeniu ustalono ich ilość na 17 sztuk. [...] Z rejestru wyprowadzanych zwierząt, w który są wpisani m.in. uczniowie szkół, obsługa, wynika, że od 7.07.2015 r. do 2.02.2016 r. było 210 uczestników i 844 wyprowadzanych psów. [...] (dowód: akta kontroli str. 128-132)

1. 2. Ewidencja zwierząt, w tym dokumentowanie ich śmiertelności

Opis stanu
faktycznego

1. W działającym do lipca 2015 r. Hotelu dla Psów, jak i w Schronisku prowadzona jest ewidencja zwierząt w postaci elektronicznej i papierowej. Każde zwierzę przyjmowane do Schroniska wpisywane jest do „Rejestru zwierząt przyjętych do schroniska”. Rejestr zawiera następujące rubryki: liczba porządkowa, data (przyjęcia), miejsce odłowienia, płeć, opis (maść, waga, data urodzenia), ogólny stan zwierzęcia, znaki szczególne. Pierwszy wpis do Schroniska pochodzi z 6 lipca 2015 r., do końca roku wpisano do rejestru 212 zwierząt, ostatni wpis pochodzi z 31 grudnia 2015 r. Pierwszy wpis w 2016 r. został dokonany 1 stycznia, w dniu oględzin w rejestrze było 20 wpisów, ostatni z 22 stycznia.

2. Celem przedstawienia całego procesu wprowadzania zwierzęcia do ewidencji, wybrano losowo psa wpisanego do rejestru w 2015 r. pod pozycją 76. Przy wyborze kierowano się jedynie kwestią „przejścia” przez zwierzę całej procedury, od przyjęcia do Schroniska do oddania psa do adopcji. W rejestrze są następujące zapisy: data przyjęcia psa do Schroniska – 30 lipca 2015 r., miejsce odłowienia – Ostojów, gm. Suchedniów, płeć – samiec, opis – mix, czarny podpalany, 8 kg, styczeń 2015, ogólny stan zwierzęcia – dobry, znaki szczególne – nie posiada.

Jednocześnie z dokonaniem wpisu do „Rejestru...” zakłada się kartę ewidencyjną zwierzęcia, na której znajdują się: numer ewidencyjny „76” z „Rejestru...”, określenie płci – samiec, rasa – mieszaniec, data urodzenia – styczeń 2015 r. (data urodzenia określana jest przez lekarza weterynarii na podstawie wyglądu zwierzęcia), numer tatuażu – brak, numer identyfikacyjny (chip) – wklejona naklejka z kodem paskowym i numerem, waga – 8 kg, nr boksu – 35, znaki szczególne – czarny podpalany, stan ogólny zwierzęcia – stan utrzymania i pielęgnacji dobry.

W karcie identyfikacyjnej odnotowane były ponadto: data przyjęcia – 30 lipca 2015 r., status (bezpieński/zrzeczony) – bezpieczny, miejsce odłowienia lub dane osoby przyprowadzającej lub zrzekającej się praw do psa, adres – wieś Ostojów, gm. Suchedniów, uwagi dotyczące kwarantanny – rozpoczęcie 30.07.2015, zakończenie 13.08.2015, data dokonania ew. eutanazji z podaniem przyczyny – niewypełnione, zabiegi lecznicze lub profilaktyczne – badanie, odrobaczenie, odpchnienie, czipowanie, kastracja 13.08.2015 (informacja o kastracji wpisana ręcznie), data dokonania adopcji, imię i nazwisko, adres, seria i numer dowodu osobistego osoby adoptującej.

U góry karty ewidencyjnej znajduje się kolorowe zdjęcie psa.

Karta ewidencyjna jest wypełniana w komputerze i drukowana w dniu przyjęcia psa do Schroniska. Dlatego dane dotyczące kastracji i szczepienia p-ko wściekliznie wpisane są ręcznie, bowiem czynności te nastąpiły po zakończeniu kwarantanny i po wydrukowaniu karty.

Do karty ewidencyjnej dołączona jest karta „Badanie lekarsko-weterynaryjne psa przyjętego do Schroniska BAROS”. Badanie zostało wykonane 30 lipca 2015 r. Zaznaczono, iż dotyczy ono psa oznaczonego w ewidencji numerem 76, wpisano również miejsce jego odłowienia. Szczegółowo opisano psa, jego stan utrzymania i pielęgnacji, stan skóry i wytwory skóry,

układ kostny, stan kończyn, stan głowy (oczu i uszu), stan uzębienia, ocenę zmysłów. Z zapisów wynikało, że pies był w ogólnym stanie dobrym.

W odrębnym segregatorze znajduje się dokumentacja dotycząca odłowienia psa, jego przetransportowania z miejsca odłowienia do Schroniska, notatka z przyjęcia zwierzęcia do lecznicy. W przypadku notatki mowa jest o suce i trzech psach w wieku ok. 6 miesięcy. Jak wyjaśniła Pani Ganna M. odłowiona i przetransportowana została suka wraz z trzema szczeniakami, dlatego jest taki zapis w notatce. W dalszej części zapisy dotyczą jednego konkretnego psa, wpisanego do ewidencji pod numerem 76. W notatce mowa jest jeszcze o przeprowadzonych szczepieniach, oraz dopisek z datą 13.08.2015 o szczepieniu p-ko wściekliznie.

W segregatorze znajdują się ponadto kopie stron z książeczki zdrowia dokumentujące przebyte szczepienia.

Ostatnim dokumentem jest oświadczenie adopcyjne zawierające pełne dane osoby dokonującej adopcji, opis psa oraz nalepka identyfikacyjna z przeprowadzonego czipowania.

W dniu przyjęcia zwierzęcia do Schroniska zakłada się książeczkę zdrowia. Na okładce książeczki wpisywany jest numer z ewidencji, wpisane są przebyte szczepienia, wklejona jest nalepka z kodem kreskowym i numerem chipu, załączone jest weterynaryjne zaświadczenie o szczepieniu p-ko wściekliznie. Książeczka zdrowia psa przekazywana jest nowemu właścicielowi przy adopcji. (dowód: akta kontroli str. 113-115, 116-117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124-125, 126, 127)

3. Jak wyjaśnił Właściciel Schroniska, w każdym przypadku skreślenia psa z ewidencji (adopcja, eutanazja, naturalna śmierć) informowane są gminy, które są „właścicielem” psa oraz przesyłane są im kserokopie dokumentów: świadectwo adopcyjne, dokument potwierdzenia utylizacji, protokół sekcji zwłok. Takie same dokumenty przesyłane są również do PIW w Skarżysku-Kamiennej.

Właściciel Schroniska dodał ponadto, że w przypadku padnięcia psa, każdorazowo potwierdza to lekarz weterynarii, w przypadkach wątpliwych przeprowadzana jest sekcja zwłok, a w dwóch przypadkach przeprowadzenie sekcji zostało zlecone Wojewódzkiemu Inspektoratowi Weterynarii – Zakładowi Higieny Weterynaryjnej w Kielcach. (dowód: akta kontroli str. 134)

4. Schronisko funkcjonowało wcześniej, tj. od 2012 r. do 17 lipca 2015 r. jako Hotel dla Psów. Hotel funkcjonował zgodnie z wpisem do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Ponadto Właściciel 16 kwietnia 2012 r. zgłosił do Starostwa Powiatowego w Skarżysku-Kamiennej zamiar wykonania budynku gospodarczego o wymiarach 4m/6m, wykonanie 10 szt. kójców dla psów z przeznaczeniem na „hotel dla psów”. Teren zostanie ogrodzony. Działka nr 5140, 5139/2. (dowód: akta kontroli str. 6, 133)

5. W 2012 roku hotel dla psów posiadał 20 miejsc dla zwierząt w 10 boksach, od 2013 r. do czasu przekształcenia Hotelu w Schronisko liczba miejsc wynosiła 60 w 30 boksach, natomiast od 17 lipca 2015 r. schronisko posiada 64 miejsca dla psów w 33 boksach.

Według stanu na dzień 1 stycznia, w 2013 r. w Hotelu przebywało 20 psów, w 2014 r. 97 psów (12 z gminy Suchedniów, 41 z gminy Skarżysko-Kamienna, 20 z gminy Mniów, 3 z gminy Łączna, 7 z gminy Mirzec, 12 z gminy Sandomierz, 2 z gminy Złota Pińczowska) i w 2015 r. 138 psów (14 z gminy Suchedniów, 7- z gminy Skarżysko-Kamienna, 26 z gminy Bodzentyn, 2 z gminy Mniów, 9 z gminy Mirzec, 9 z gminy Sandomierz, 8 z gminy Złota Pińczowska). W trakcie roku przybyło: 2012 r. – 23 zwierzęta, 2013 r. – 177 zwierząt, 2014 r. – 352 zwierzęta i w 2015 r. do 17 lipca – 186 zwierząt, po 17 lipca (rozpoczęcie działalności Schroniska) – 156 zwierząt (razem 342 zwierzęta).

Według stanu na dzień 31 grudnia, w Hotelu i Schronisku przebywało: w 2012 r. 20 zwierząt, w 2013 r. 97 zwierząt, w 2014 r. 138 zwierząt i w 2015 r. 46 zwierząt.

W związku ze znacznym przekroczeniem liczby zwierząt w stosunku do liczby miejsc w Hotelu dla Zwierząt, właściciel Schroniska wyjaśnił: „Prowadziłem hotel dla psów i w związku z powyższym nie obowiązywały mnie pewne przepisy i obostrzenia, które wymagane są przy prowadzeniu schroniska dla bezpiecznych zwierząt. Faktem jest, iż posiadane miejsca, którymi dysponowałem w hotelu (obecnie schronisku) nie wystarczały do pomieszczenia zwierząt. W związku z tym, że groziłoby psom dyskomfort (ciasnota

w boksach) podjąłem decyzję o czasowym przetrzymaniu zwierząt na pobliskich posesjach należących do mnie i do mojej rodziny. Przetrzymany one były na posesjach w Suchedniowie przy ul. Berezów nr 76b, 76c, 83a. Oczywiście zwierzęta tam przebywające miały należyte warunki do życia. Po stosunkowo krótkim okresie przepełnienia hotelu sytuacja wróciła do normy, tzn. wszystkie zwierzęta zostały umieszczone w hotelu przy ul. Berezów 85a. Od 17 lipca 2015 r. posiadam wszystkie niezbędne decyzje i pozwolenia do prowadzenia schroniska. Zwierzęta przyjmowane po tej dacie bezwarunkowo umieszczane są w schronisku i nie dopuszczam do zbyt dużej ilości przyjmowanych zwierząt". (dowód: akta kontroli str. 787)

W dniu oględzin w Schronisku znajdowały się 52 psy, w tym trzy szczeniaki.

6. W badanym okresie dokonano eutanazji trzech zwierząt w 2014 r. (po jednym z gmin Bodzentyn, Łączna i Mirzec) oraz jedno zwierzę dowieziono martwe z wypadku komunikacyjnego (w ewidencji wpisane jako poddane eutanazji) oraz czterech zwierząt w 2015 r. (po dwa z gmin Skarżysko-Kamienna i Bodzentyn). Z czterech psów poddanych eutanazji w 2014 r. dwa uległy wypadkom komunikacyjnym i stan jednego z nich lekarz weterynarii określił jako ciężki, co było podstawą podjęcia decyzji o eutanazji, zaś drugi został zabrany z drogi już nieżywy – sporządzono dla niego dokumentację, ale nie został wpisany do ewidencji Hotelu dla Psów. Jeden z psów został zgłoszony przez mieszkańców wsi jako agresywny w stosunku do ludzi. Po jego odłowieniu został zbadany przez lekarza weterynarii, który podjął decyzję o eutanazji z powodu agresywności. Ostatni z psów został odłowiony w stanie bardzo złym, z licznymi ranami, które w opinii lekarza weterynarii nie dawały szans na przeżycie, stąd decyzja o eutanazji. (dowód: akta kontroli str. 135, 136-154, 584, 585)

W przypadku eutanazji czterech zwierząt dokonanych w 2015 r., w dwóch przypadkach dotyczyło to psów, które uległy wypadkom komunikacyjnym. Ich stan w opinii lekarza weterynarii nie dawał szans na przeżycie, w związku z czym podjęta została decyzja o eutanazji. W jednym przypadku eutanazja dotyczyła psa w wieku 14 lat z obrzękiem płuc. Gdy mimo podawanych leków stan zwierzęcia stale się pogarszał, lekarz weterynarii podjął decyzję o dokonaniu eutanazji. W kolejnym przypadku przyjęty do schroniska pies był w bardzo złym stanie fizycznym, mimo prób leczenia stan zdrowia ulegał pogorszeniu, w związku z czym lekarz weterynarii podjął decyzję o dokonaniu eutanazji. (dowód: akta kontroli str. 155-170)

Schronisko nie posiada opracowanej pisemnej procedury przeprowadzania eutanazji. Przeprowadzający wszystkie eutanazje lekarz weterynarii Jerzy Zajączkowski wyjaśnił w tym zakresie: *Czynność eutanazji psów przeprowadzano w gabinecie weterynaryjnym w schronisku lub na terenie schroniska w miejscu odosobnionym, niewidocznym dla osób postronnych. Eutanazja przeprowadzana jest u zwierząt nieuleczalnie chorych, przy złym rokowaniu, najczęściej po wypadkach komunikacyjnych. W jednym przypadku dokonano eutanazji zwierzęcia wykazującego agresję do ludzi i zwierząt, stanowiącego zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi.*

Do przeprowadzania eutanazji używam preparat o nazwie „Morbital”. Preparat podaję dożylnie w dawce 0,5 ml na 1 kg masy ciała lub doopłucnowo w dawce 1-2 ml na 1 kg masy ciała. W zależności od sposobu podania preparatu eutanazja następuje w ciągu od kilku do kilkunastu minut. Kontrolę skuteczności przeprowadzonej eutanazji dokonuję osłuchując akcją serca. Brak akcji serca, brak odruchów źrenicowych oraz innych reakcji wskazują o skutecznie przeprowadzonej eutanazji. Zwierzę otrzymuje tylko jeden zastrzyk.

Nie stosuję premedykacji preparatami uspokajającymi, bowiem nie mam takiego wymogu w przepisach.

Dwa razy przeprowadzałem usypianie ślepych miotów w 2013 r. Mioty zostały dostarczone przez pracowników firmy BAROS do gabinetu w Skarżysku-Kamiennej. (dowód: akta kontroli str. 171)

Dodatkowo, po przedstawieniu opracowania biegłego w zakresie weterynarii dotyczącego kwestii eutanazji, Jerzy Zajączkowski oświadczył, że wykonuje te czynności prawidłowo i zgodnie z zaleceniami producenta leku. (dowód: akta kontroli str. 887-891, 892-898)

7. W 2014 r. w Hotelu dla Psów padło 26 zwierząt (4 z gminy Suchedniów, 11 z gminy Skarżysko-Kamienna, 6 z gminy Bodzentyn, 2 z gminy Mniów i po jednym z gmin Łączna,

Mirzec i Sandomierz). We wszystkich wypadkach sporządzona została dokumentacja lekarska zawierająca opis stanu zdrowia psa, jego dolegliwości oraz przyczyn zgonu. W siedmiu przypadkach lekarz weterynarii stwierdził, że zgonu psa nie poprzedziły żadne objawy chorobowe, nie da się zatem ustalić przyczyn śmierci.

W 2015 r. padło 41 zwierząt (8 z gminy Suchedniów, 7 z gminy Skarżysko-Kamienna, 5 z gminy Bodzentyn, 4 z gminy Mniów, 3 z gminy Mirzec, 4 z gminy Sandomierz, 7 z gminy Włoszczowa i po jednym z gmin Złota Pińczowska, Stąporków, Opatowiec), z czego 24 w Hotelu dla Psów i 17 w schronisku. We wszystkich przypadkach schronisko posiada pełną dokumentację lekarską. W siedmiu przypadkach przeprowadzona została sekcja zwłok, w tym dwukrotnie w Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii Zakładzie Higieny Weterynaryjnej w Kielcach. W sześciu przypadkach psy zostały dostarczone do schroniska po wypadkach komunikacyjnych i mimo podjętego leczenia nie udało się ich utrzymać przy życiu. W sześciu przypadkach przyczyna zgonu nie została ustalona. (dowód: akta kontroli str. 172-183, 184-554, 584, 585)

8. Schronisko, a wcześniej Hotel dla Psów ma podpisaną umowę na odbiór zwłok padłych zwierząt z Przedsiębiorstwem „Jasta” Spółka z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim. Z wystawionych przez Przedsiębiorstwo „Jasta” faktur wynika, że w 2014 r. odebrano zwłoki 31 psów i w 2015 r. 44 psów. (dowód: akta kontroli str. 51-52, 555, 556, 557-579)

Wskaźnik śmiertelności zwierząt⁹ wyniósł w 2014 r. 0,05% i w 2015 r. 0,11%.

9. Począwszy od lipca 2015 r. Schronisko przekazuje co miesiąc do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Skarżysku-Kamiennej miesięczne sprawozdania zawierające dane dotyczące liczby psów przyjętych, liczby zwierząt adoptowanych, liczby zwierząt poddanych eutanazji, liczby zwierząt padłych, liczba zwierząt zbiegłych oraz liczba zwierząt na koniec miesiąca, którego dotyczy sprawozdanie. W sprawozdaniach przesyłanych PIW podawano ogólną liczbę zwierząt bez podziału na poszczególne gminy. W okresie funkcjonowania schroniska PIW nie zakwestionował złożonych sprawozdań. (dowód: akta kontroli str. 587-592)

Uwagi dotyczące badanej działalności

1. Przeprowadzane w Schronisku zabiegi eutanazji, jakkolwiek zgodnie z obowiązującym prawem, nie spełniają wymogów jakie obecnie obowiązują w weterynarii. Zasadą jest, aby zabieg taki przeprowadzany był sposób ograniczający do niezbędnego minimum stres i cierpienie poddawanego eutanazji zwierzęcia. Zalecane jest zatem, by u zwierząt wyraźnie cierpiących, nadmiernie pobudzonych, najpierw podać leki uspokajające, nasenne (znoszące świadomość) i rozluźniające mięśnie, a dopiero potem podać lek powodujący zgon.

2. Właściciel Schroniska powinien podjąć działania mające na celu zwiększenie liczby kastracji/sterylizacji. Z przedstawionych badań wynika, że w latach 2014-2015 zabiegom tym poddano odpowiednio 28% i 42% psów.

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Prowadzenie przez firmę „Baros” działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia Hotelu dla Psów, w którym przetrzymywano znaczną liczbę odłowionych w gminach bezdomnych zwierząt bez nadzoru weterynaryjnego (do 22 czerwca 2015 r. i bez zezwolenia Burmistrza Suchedniowa (do 17 lipca 2015 r.) stanowiło naruszenie art. 11 ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt. W 2014 r. gmina Suchedniów wypłaciła firmie Baros za odławianie i przetrzymywanie w Hotelu dla Psów kwotę 54.921,25 zł. W 2015 r. do czerwca, wypłacona kwota wyniosła 17.977,16 zł.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie prowadzenie Hotelu dla Psów do 22 czerwca 2015 r. bez nadzoru weterynaryjnego i do 17 lipca 2015 r. bez zezwolenia Burmistrza Suchedniowa.

⁹ Wynika z podzielenia liczby zwierząt padłych (w tym uśpionych) przez liczbę zwierząt przebywających w schronisku – wg stanu na początek roku – zwiększoną o liczbę zwierząt przyjętych w trakcie roku.

Prowadzone od 17 lipca 2015 r. Schronisko spełnia wymogi weterynaryjne, zapewnia zwierzętom optymalne warunki bytowe. Psy miały zapewnioną stałą opieką weterynaryjną, a prowadzona ewidencja pozwalała na zidentyfikowanie każdego psa od momentu przyjęcia do Schroniska (odłowienia) do momentu jego opuszczenia. Psom zapewniono realizację zachowań właściwych dla swojej rasy, mogły korzystać z przestronnego wybiegi na terenie Schroniska, a ponadto były wyprowadzane na spacer. Prowadzona przez Schronisko akcja informacyjna skutkowała dużą liczbą adopcji.

2. Wykorzystanie dotacji z budżetów gmin

1. Koszt funkcjonowania Hotelu dla Psów w 2014 r. wyniósł 134 600 zł, w tym wyżywienie 21 600 zł, sterylizacja i kastracja 4 000 zł, szczepienia i opieka weterynaryjna 12 000 zł, koszty transportu 40 000 zł, płace 42 000 zł oraz inne wydatki 15 000 zł.

Do 17 lipca 2015 r. koszty funkcjonowania wyniosły 91 000 zł, w tym wyżywienie 13 500 zł, sterylizacja i kastracja 3 500 zł, szczepienia i opieka weterynaryjna 7 500 zł, koszty transportu zwierząt 20 000 zł, płace 35 000 zł oraz inne wydatki 15 000 zł.

Po 17 lipca 2015 r., tj. od momentu uruchomienia Schroniska, koszty jego funkcjonowania wyniosły 76 600 zł, w tym wyżywienie 8 100 zł, sterylizacja i kastracja 4 900 zł, szczepienia i opieka weterynaryjna 8 200 zł, koszty transportu zwierząt 18 400 zł, płace 21 000 zł oraz inne wydatki 16 000 zł. (dowód: akta kontroli str. 580)

2. W 2014 r. Hotel dla Psów miał podpisane 10 umów z 10 gminami w zakresie opłat za każdy dzień pobytu psa w Hotelu. Wysokość opłat w umowach wynosiła od 6,45 zł do 20,00 zł (uśredniona opłata wynosiła 10,00 zł), a łączna wysokość środków przekazanych przez gminy z tego tytułu wyniosła 432 898,30 zł.

Na wyłapanie psów zawarty było 11 umów z 11 gminami. Wysokość opłat w umowach wynosiła w umowach od 150,00 zł do 300,00 zł, przy czym jak podał właściciel Schroniska, w praktyce zawsze stosowano stawkę 150,00 zł, natomiast w jednym przypadku zastosowano rabat 37%. Łączna wysokość środków przekazanych przez gminy z tego tytułu wyniosła 50 203,66 zł.

Usługa transportu ujęta była w 8 zawartych umowach, we wszystkich przypadkach stawka wynosiła 1,23 zł, a łączna wysokość przekazanych z tego tytułu środków przez gminy wyniosła 13 510,51 zł.

Jednorazowa opłata ryczałtowa za dostarczenie psa do Schroniska zawarta była w jednej umowie (gmina Sandomierz) i wynosiła ona 1 400,00 zł. Łączna wysokość środków przekazanych przez gminę z tego tytułu wyniosła 70 000,00 zł (50 psów). (dowód: akta kontroli str. 581)

3. W 2015 r. opłata za każdy dzień pobytu psa w Schronisku ujęta była w od dwóch do czterech umów, przy czym do lipca umów takich był cztery (Suchedniów, Skarżysko-Kamienna, Mirzec, Złota), gdzie wysokość opłat wynosiła od 6,45 zł do 20,00 zł, a łączna wysokość środków przekazanych przez gminy wyniosła 130 087,80 zł, natomiast od sierpnia do grudnia były dwie takie umowy (Skarżysko-Kamienna, Złota), gdzie wysokość opłat wynosiła od 6,45 zł do 10,25 zł, a łączna wysokość środków przekazanych przez gminy wyniosła 29 886,40 zł. Łącznie w całym 2015 r. wysokość przekazanych przez gminy środków z tego tytułu wyniosła 159 974,20 zł.

Opłata za wyłapanie ujęta była w od 8 do 9 umów, przy czym do lipca było 8 umów (Suchedniów, Skarżysko-Kamienna, Sandomierz, Mirzec, Złota, Włoszczowa, Mniów, Starachowice) ze stawką opłat od 100,00 zł do 360,00 zł, a łączna wysokość środków przekazanych przez gminy wyniosła 31 552,76 zł, natomiast od sierpnia do grudnia było 9 takich umów (Suchedniów, Skarżysko-Kamienna, Sandomierz, Mirzec, Złota, Włoszczowa, Mniów, Wolanów, Starachowice), gdzie wysokość opłat wynosiła od 150,00 zł do 360,00 zł, a łączna wysokość środków przekazanych przez gminy wyniosła 21 756,65 zł. Łącznie w całym 2015 r. wysokość przekazanych przez gminy środków z tego tytułu wyniosła 53 309,41 zł.

Opłata za transport ujęta była w od czterech do sześciu umów, przy czym do lipca było 6 umów (Sandomierz, Mirzec, Złota, Włoszczowa, Mniów, Starachowice) ze stawką od 1,00 zł do 1,23 zł, a łączna wysokość środków przekazanych przez gminy wyniosła 9 483,66 zł, natomiast od sierpnia do grudnia były 4 umowy (Sandomierz, Złota,

Włoszczowa, Mniów) ze stawką 1,23 zł, a łączna wysokość środków przekazanych przez gminy wyniosła 7 219,56 zł. Łącznie w całym 2015 r. wysokość przekazanych przez gminy środków z tego tytułu wyniosła 16 703,22 zł.

Jednorazowa opłata ryczałtowa za dostarczenie psa do Schroniska ujęta była w od 8 do 10 umów, przy czym do lipca było 8 umów (Bodzentyn, Sandomierz, Włoszczowa, Mniów, Stąporków, Opatowiec, Wolanów, Sobków) ze stawkami od 1 050,00 zł do 1 480,00 zł, a łączna wysokość środków przekazanych przez gminy wyniosła 190 313,50 zł, natomiast od sierpnia do grudnia było 10 umów (Suchedniów, Bodzentyn, Sandomierz, Włoszczowa, Mniów, Stąporków, Opatowiec, Mirzec, Wolanów, Sobków) ze stawkami od 1 050,00 zł do 1 500,00 zł, a łączna wysokość środków przekazanych przez gminy wyniosła 338 410,30 zł. Łącznie w całym 2015 r. wysokość przekazanych przez gminy środków z tego tytułu wyniosła 528 723,80 zł. (dowód: akta kontroli str. 582-583)

4. W 2016 r. (styczeń) opłata za każdy dzień pobytu psa w Schronisku podpisana była z dwoma gminami – Skarżysko-Kamienna obowiązywała do 15 stycznia i Złota Pińczowska, ze stawką od 6,45 zł do 10,25 zł, a łączna wysokość środków przekazanych przez gminy wyniosła 1 362,70 zł.

Wyłapywanie ujęte było w umowach z pięcioma gminami (Skarżysko-Kamienna, Suchedniów, Sandomierz, Włoszczowa, Wolanów) ze stawką od 150,00 zł do 307,50 zł, a łączna wysokość środków przekazanych przez gminy wyniosła 3 444,98 zł.

Transport ujęty był w umowach z czterema gminami (Sandomierz, Włoszczowa, Mirzec, Złota Pińczowska) ze stawką 1,23 zł, a łączna wysokość środków przekazanych przez gminy wyniosła 495,32 zł.

Jednorazowa opłata ryczałtowa za dostarczenie psa do Schroniska zawarta była w umowach podpisanych z 12 gminami (Skarżysko-Kamienna od 16 stycznia, Suchedniów, Sandomierz, Włoszczowa, Mirzec, Żmudź, Wolanów, Sobków, Kraśnik, Nowa Słupia, Nowy Korczyn, Lubartów) ze stawką od 1 050,00 zł do 2 091,00 zł, a łączna wysokość środków przekazanych przez gminy wyniosła 50 196,73 zł. (dowód: akta kontroli str. 586)

5. Ustalono, że dzienne utrzymanie psa wynosi około 8,00 zł. Kwotę tę wyliczono na podstawie kosztów związanych z przyjęciem i utrzymaniem psa w Schronisku na co składały się: wyłapanie bezdomnego psa 150 zł, transport 120 zł (kwota uśredniona), badanie przy przyjęciu 25 zł, chip 15 zł, szczepienie przeciwko chorobom zakaźnym 30 zł, odrobaczanie 10 zł (kwota uśredniona), odpchlanie 10 zł, obroża 10 zł, sterylizacja 85 zł, kastracja 45 zł, szczepienie przeciwko wściekliznie 20 zł, koszt karmy - dawka dzienna 3 zł (kwota uśredniona). Przy obliczeniach nie uwzględniono wynagrodzeń obsługi Schroniska, bowiem poza pracą w schronisku wykonują oni również inne czynności. (dowód: akta kontroli str. 593)

Właściciel Schroniska wyjaśnił ponadto: „Środki otrzymywane od gmin w ramach zawartych umów wystarczają na utrzymanie zwierząt w Schronisku, jednak nie są one zbyt wysokie i muszą rozsądnie wydatkować przekazywane kwoty, żeby zapewnić należyte warunki do życia przyjmowanym przeze mnie zwierzętom. Koszty związane z prawidłowym utrzymaniem zwierząt w Schronisku są bardzo wysokie, utrzymanie obecnych warunków pobytu zwierząt również, więc zasadne jest jak wcześniej stwierdziłem, rozsądne gospodarowanie środkami finansowym”. (dowód: akta kontroli str. 788)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Prawidłowość i skuteczność działań adopcyjnych

W okresie od 2014 roku do dnia zakończenia kontroli Hotel dla Psów, a potem schronisko dla psów miały zawarte umowy z 19 gminami na odławianie bezdomnych zwierząt i przetrzymywanie je w schronisku, w tym w 2014 r. podpisano umowy z 11 gminami i w 2015 r. z 13 gminami.

W zdecydowanej większości zawartych umów znajdowały się zapisy, że firma „Baros” będzie poszukiwała dla odłowionych psów nowych właścicieli. Obowiązku takiego nie

wpisano do dwóch umów zawartych z gminą Mirzec, tj. na 2014 i 2015 r. W umowie z 4 stycznia 2016 r. zawartej na 2016 r. umieszczono zapis o obowiązku poszukiwania dla odłowionych psów nowych właścicieli.

Brak zapisów dotyczących adopcji stwierdzono ponadto w umowach z gminami Mniów i Sobków.

W żadnej z umów, w której zawarto zapisy o obowiązku poszukiwania dla odłowionych psów nowych właścicieli nie określono reguł adopcji zwierząt, nie sformułowano również wymagań w stosunku do osób dokonujących adopcji. (dowód: akta kontroli str. 594-606, 607-758)

Kwestie związane z adopcją zwierząt uregulowane zostały w regulaminie schroniska. Stwierdzono w nim, że do podstawowych celów i zadań schroniska należy m.in. poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt, przekazywanie zwierząt osobom zainteresowanym ich posiadaniem i zdolnym zapewnić im należyte warunki do bytowania, prowadzenie ewidencji zwierząt przekazanych do adopcji. Również w regulaminie schroniska zapisano, iż adopcje są prowadzone za pośrednictwem strony internetowej schroniska www.facebook.com/psydoadopcjisuchedniow oraz innych portali ogłoszeniowych. Określono, że zwierzęta przebywające w schronisku mogą być wydane nowym właścicielom po przebyciu kwarantanny, zwierzę przed wydaniem ma być wcześniej zaszczepione przeciwko wściekliźnie i zbadane przez lekarza weterynarii. Schronisko zastrzegło w regulaminie, że nie wydaje zwierząt osobom, które nie ukończyły 18 roku życia, są nietrzeźwe, osobom wobec których istnieje uzasadnione podejrzenie, że nie zapewnią zwierzętom należytej opieki. Nie będą również wydawane zwierzęta chore z wyjątkiem przypadków, gdy osoba adoptująca zwierzę zobowiąże się pisemnie do ich dalszego leczenia. Nie będą również wydawane szczeniaki przed ukończeniem 8 tygodnia życia oraz szcenne suki. Regulamin wywieszony jest przed wejściem do schroniska. (dowód: akta kontroli str. 759-762)

Osoby adoptujące zwierzęta ze schroniska miały obowiązek wypełniać dokument „Oświadczenie adopcyjne”, w którym oprócz danych osoby, jej adresu, numeru telefonu oraz serii i numeru dowodu tożsamości znajdowały się opis adoptowanego zwierzęcia oraz oświadczenie, iż adoptujący zobowiązuje się:

1. *Otoczyć właściwą opieką adoptowane zwierzę, zapewniając mu odpowiednie wyżywienie, warunki do zdrowego życia, bezpieczeństwo, włączając w to właściwe zabezpieczenie miejsca i terenu na którym przebywa, chroniąc przed ucieczką, przypadkowym wyjściem, pogryzieniem, kradzieżą itp. Utrzymywać w granicach swojej posesji, nie wypuszczając swobodnie na tereny otwarte bez dozoru.*
2. *Zarejestrować zwierzę we właściwym urzędzie oraz zapewnić mu staranną opiekę medyczno-weterynaryjną, a szczególnie obowiązkowe szczepienia ochronne.*
3. *Zaopatrzyć zwierzę w obrozę z adresem i numerem telefonu.*
4. *Nie trzymać psa na łańcuchu, a psu podwórzowemu zapewnić ciepłą budę.*
5. *Nie poddawać zwierzęcia eksperymentom medycznym lub jakimkolwiek innym.*
6. *Zapobiegać rozmnażaniu.*
7. *Traktować adoptowane zwierzę łagodnie i przyjaźnie.*
8. *Poddać sukę zabiegowi sterylizacji, a psa kastracji (jeśli zabiegi te nie zostały wykonane w Schronisku) maksymalnie do 2 miesięcy od momentu adopcji, pod rygorem odebrania zwierzęcia, chyba że wystąpią nieprzewidziane okoliczności uniemożliwiające wykonanie zabiegu lub zwierzę jest za młode na wykonanie tego zabiegu.*
9. *Zobowiązuję się, że nie pozbędę się, nie sprzedam, nie porzucę, nie oddam zwierzęcia osobom trzecim.*
10. *Osoba adoptująca nie wnosi żadnych zastrzeżeń co do stanu ogólnego zwierzęcia oraz wyglądu miejsca wykonanego zabiegu (obrząk, wysięk, ropnie), sposobu założenia szwów i użytego materiału.*

„Oświadczenie...” zakończone jest pouczeniem, że w razie złego traktowania zwierzęcia, adoptującemu grozi odpowiedzialność karna na podstawie ustawy o ochronie zwierząt. (dowód: akta kontroli str. 763-764)

Właściciel Schroniska w kwestii adopcji zwierząt wyjaśnił: „Niniejszym informuję, że w moim schronisku przeprowadza się wiele adopcji przyjętych zwierząt, dzieje się to dlatego, że przeprowadzamy akcje propagandowe, zachęcające przyszłych właścicieli zwierząt do ich

adopcji. Przeprowadza się to na kilka sposobów. Najbardziej skuteczną metodą jest roznoszenie ulotek informacyjnych po prywatnych mieszkaniach, akcje takie prowadzone są systematycznie na terenie miast: Skarżysko-Kamienna, Suchedniów, Kielce oraz w pobliskich miejscowościach. Psy gotowe do adopcji (ich zdjęcia z opisem) umieszczane są na naszej stronie www.facebook.com/psydoadopcjisuchedniow, oraz portalu Olx. Jest to również skuteczna metoda do znalezienia chętnych do adopcji. Kolejną metodą zachęcenia do adopcji są akcje promujące schronisko na miejscowym stadionie sportowym przy okazji przeprowadzania różnego rodzaju zawodów i meczy piłkarskich. Roznoszone są przez nas wśród uczestników ulotki oraz wizytówki z podaniem adresem internetowym strony z naszymi psami. Po przeprowadzonej adopcji, niestety ale zdarzają się sytuacje, kiedy zwierzęta z powrotem do nas trafiają z przyczyn od nas niezależnych. W takich sytuacjach oczywiście są one bezwzględnie przyjmowane. Zdarzyło się tak kilka razy, a podane przyczyny oddania psa przedstawione przez adoptujących brzmiały mniej więcej tak: *wziąłem psa dla dziecka, ale nie podoba się, moje dziecko boi się psa, powrócił mój pies, który wcześniej mi uciekł, itp.* We wszystkich przypadkach nie wyciągamy żadnych konsekwencji wobec tych osób. Adoptujący nie ponosi żadnych kosztów związanych z adopcją zwierzęcia, a po podpisaniu świadectwa adopcji otrzymuje wraz z psem świadectwo szczepienia przeciwko wściekliźnie, książeczkę zdrowia psa z potwierdzeniem sterylizacji lub kastracji, odrobaczenia, odpchnienia i potwierdzenie szczepienia psa od chorób zakaźnych". (dowód: akta kontroli str. 765, 766-772)

Schronisko korzysta z usług wolontariuszy. W trakcie przeprowadzonych w dniu 21 stycznia 2016 r. oględzin schroniska stwierdzono obecność wolontariuszy wyprowadzających psy na spacer. Wolontariusze to uczniowie Gimnazjum w Suchedniowie. Dyrektor Gimnazjum Zdzisław Wojnarowski w dniu 1 lutego 2016 r. poinformował, że współpraca ze schroniskiem została nawiązana jesienią 2015 r. kiedy grupa uczennic odwiedziła schronisko i otrzymała informację, że mogą przychodzić jako wolontariusze do opieki nad pieskami. Przez miesiące grudzień 2015 r. i styczeń 2016 r. współpraca polegała na odwiedzaniu schroniska przez ośmiu uczniów Gimnazjum przynajmniej jeden raz w tygodniu i wyprowadzaniu psów na spacer. Uczennice przebywały w schronisku ze szkolnym opiekunem PCK. Uczniowie przekazali dla schroniska zebrane wcześniej w szkole dary (karmę). Jak wyjaśnił Dyrektor Gimnazjum uczniowie utrzymują również kontakt ze Schroniskiem dla Bezdomnych Zwierząt w Dyminach k/Kielc. *Współpraca młodzieży gimnazjalnej ze schroniskami dla zwierząt wynika z inicjatywy samych uczniów, którzy mają taką potrzebę wewnętrzną. Interesują się losem zwierząt bezdomnych, chcą pomagać, co świadczy o wrażliwości tej młodzieży i dużej odpowiedzialności ekologicznej. Szkoła poprzez swoich nauczycieli wspiera te działania.* (dowód: akta kontroli str. 773-774)

W dniu 15 lutego 2016 r. zawarte zostało porozumienie o współpracy pomiędzy schroniskiem i Gimnazjum. Na mocy porozumienia pomocy dla schroniska mają udzielać uczniowie, którzy zgłoszą chęć udzielania takiej pomocy do opiekuna grupy, którym będzie nauczyciel Gimnazjum wskazany przez dyrektora, uzyskają pisemną zgodę rodziców na działalność wolontariacką w schronisku i zobowiążą się do ścisłego przestrzegania regulaminu schroniska. (dowód: akta kontroli str. 775)

Właściciel schroniska odnośnie wolontariatu wyjaśnił: *„W moim schronisku, mimo istniejącego wybiegu dla zwierząt, każdy pies jest wyprowadzany na spacer. Istnieje wolontariat, który polega głównie na wyprowadzaniu psów z klatek poza teren schroniska. Robi to obsługa, jak również wolontariusze z miejscowego Gimnazjum oraz Ośrodka Szkolno-Wychowawczego ze Skarżyska-Kamiennej. Prowadzona jest i systematycznie uzupełniana specjalna książka ewidencji wyprowadzanych zwierząt, każdy wolontariusz lub osoba z obsługi schroniska wpisuje stosowne adnotacje w tabelkach (ksero jako załącznik). Mimo tak prowadzonej ewidencji i rzetelnie wykonywanych zajęć ze zwierzętami (spacery), jestem ciągle narażony na bezpodstawne pomówienia ze strony różnych organizacji prozwierzęcych, ciągłe takie zachowanie nieodpowiedzialnych osób nie wpływa korzystnie na prowadzenie schroniska. Nadmieniam, iż w większości organizacje szkalujące dobre imię schroniska wykonują podobne usługi na rzecz gmin, a mnie i moje schronisko traktują jak konkurencję. Jest to w moim przekonaniu rzecz niedopuszczalna i jeśli nie ulegnie zmianie w przyszłości nie wykluczam wstąpienia na drogę sądową przeciwko tym osobom”.* (dowód: akta kontroli str. 776-785)

W 2014 r. do adopcji oddano 280 psów. Przy liczbie 97 zwierząt na dzień 1 stycznia i 352 zwierzętach przyjętych do schroniska w ciągu roku daje to wskaźnik adopcji 62,3%. W roku 2015, do 17 lipca do adopcji oddano 248 psów i po 17 lipca (data rozpoczęcia działania przez schronisko) do adopcji oddano 140 psów. Łącznie w 2015 r. do adopcji oddano 388 psów. Na dzień 1 stycznia w schronisku przebywało 138 zwierząt, w ciągu całego roku przyjęto 342 psy – wskaźnik adopcji wyniósł 80,8%.

Wszystkie osoby dokonujące adopcji wypełniły oświadczenie adopcyjne, w którym zobowiązały się do zapewnienia zwierzęciu dobrych warunków i opieki weterynaryjnej. Wszystkie przeprowadzone adopcje były bezpłatne dla osoby adoptującej.

Nie wszystkie adoptowane zwierzęta były wykastrowane/wysterylizowane, często z powodu zbyt młodego wieku, jednakże każdy nowy właściciel zobowiązał się w „Oświadczeniu adopcyjnym” do przeprowadzenia zabiegu najpóźniej dwa miesiące po dokonaniu adopcji. Po dokonaniu adopcji właściwy urząd gminy, na terenie którego pies został odłowiony był informowany o powyższym. Każda gmina otrzymuje miesięczne sprawozdanie zawierające m.in. liczbę adoptowanych psów wraz z kopiami „Oświadczeń adopcyjnych”, dzięki którym gmina miała wiedzę, kto adoptował „ich” psa. (dowód: akta kontroli str. 135, 763-764, 786-791)

W trakcie kontroli, do 50 osób, które adoptowały psy z Hotelu dla Zwierząt, bądź ze Schroniska, wysłano ankiety. Na pytania zawarte w ankiecie odpowiedziały 22 osoby. Trzy osoby adoptowały po dwa psy, pozostałe po jednym psie. Wszystkie osoby adoptujące otrzymały wraz z adoptowanym psem świadectwo adopcji oraz książeczkę zdrowia. W książeczce były wpisy o przebytych szczepieniach, zaświadczenie o szczepieniu przeciwko wściekliźnie oraz wklejony kod paskowy wraz z numerem czipa. Spośród adoptowanych 25 psów, 15 było wysterylizowanych/wykastrowanych. Brak sterylizacji/kastracji u pozostałych psów wynikał najczęściej z wieku, jednakże adoptujący był zobowiązany do przeprowadzenia takiego zabiegu. Cztery osoby zamieściły w ankietach uwagi, w których wyrażały swoje zadowolenie zarówno z kontaktów ze Schroniskiem, jak i z faktu posiadania kochanego psa. Nikt z adoptujących nie zgłaszał żadnych problemów związanych z procesem adopcji. (dowód: akta kontroli str. 899-900)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Nie we wszystkich zawieranych z gminami umowach określone zostały kwestie związane z adopcją odłowionych i przebywających w Schronisku psów. Właściciel Schroniska, działający również jako przedsiębiorca odławiający bezdomne zwierzęta powinien zwrócić uwagę przy zawieraniu umów na to, aby kwestie dotyczące adopcji były w nich szczegółowo uregulowane.

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Działanie podmiotu wyłapującego zwierzęta, w tym realizacja zawartych z gminami umów

Firma „Baros” w 2014 r. miała podpisane umowy z 11 gminami na działalność w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami. W trakcie roku umowa z gminą Baćkowice została rozwiązana i w gminie tej nie zostało odłowione żadne zwierzę. W gminie Iwaniska również nie prowadzono odławiania z uwagi na brak zgłoszeń.

Działalność w gminie Skarżysko-Kamienna odbywała się na podstawie zezwolenia wydanego decyzją Prezydenta Miasta z 20 lutego 2013 r. na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami. Zezwolenie wydano na czas oznaczony do 4 lutego 2018 r.

W pozostałych gminach, tj.: Suchedniów, Bodzentyn, Mniów, Łączna, Mirzec, Sandomierz, Złota Pińczowska, Radoszyce, Baćkowice i Iwaniska działalność firmy „Baros” w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami odbywała się bez wcześniejszego uzyskania zezwolenia wójta/burmistrza na prowadzenie takiej działalności.

W 2015 r. firma „Baros” miała podpisane umowy na działalność w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami z 13 gminami, z czego w gminach Suchedniów, Skarżysko-

Kamienna, Bodzentyn, Włoszczowa i Wolanów posiadała decyzje zezwalające na prowadzenie takiej działalności. W pozostałych gminach, tj.: Mniów, Mirzec, Sandomierz, Złota Pińczowska, Stąporków, Sobków, Opatowiec i Czarnocin brak było decyzji zezwalających na prowadzenie takiej działalności.

Właściciel firmy „Baros” Maciej Glijer przesłuchany w charakterze świadka odnośnie braku zezwoleń w gminach, z którymi miał podpisane umowy na odławianie bezdomnych psów podał, iż główną tego przyczyną było niewymaganie posiadania takiej zgody przez gminy. Stwierdził, że skoro gminy nie wymagają posiadania takiej zgody przy podpisywaniu umów, to kwestia ewentualnej odpowiedzialności leży po ich stronie. *Mam świadomość, że prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami wymaga uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, jednakże byłem przekonany, że wszelkie formalności z tym związane powinna załatwiać gmina w trakcie albo przed podpisaniem umowy.* (dowód: akta kontroli str. 792-800, 801-805)

Właściciel firmy „Baros” wyjaśnił ponadto, że rozpoczynając w 2012 r. swoją działalność w zakresie wyłapywania bezdomnych zwierząt wybudował na swojej działce w Suchedniowie Hotel dla Psów. Przy budowie konsultował się z PLW w Skarżysku-Kamiennej co do rozwiązań, bowiem miał zamiar w przyszłości, o ile działalność okaże się dochodowa, przekształcić Hotel w schronisko. W trakcie rozmów z lekarzem weterynarii dowiedział się po kolei o różnych wymaganiach, między innymi o wymogach odnośnie transportu, konieczności posiadania odpowiednich uprawnień przez kierowcę, który przewozi zwierzęta. Odpowiednie uprawnienia w tym zakresie uzyskał w 2013 r. Uzyskano również decyzję PLW w Skarżysku-Kamiennej z 5 lutego 2013 r. o spełnianiu przez posiadany samochód wymagań weterynaryjnych określonych dla prowadzenia transportu zwierząt żywych i otrzymano numer weterynaryjny 26102816.

Wyjaśnił również: *„W roku 2014 dowiedziałem się, że odławianie bezdomnych zwierząt związane jest z obowiązkiem umieszczania tych zwierząt w schronisku. Wtedy też zacząłem gromadzić dokumentację niezbędną do zarejestrowania mojego Hotelu dla Psów jako schroniska.*

W styczniu 2015 r., aby spełnić wymogi ustawowe, podpisałem umowę ze schroniskiem prowadzonym przez Jarosława Dudzika w Strzelcach, a w grudniu 2014 roku ze schroniskiem prowadzonym przez Marcina Komorowicza w Nowinach k/Kielc. Mimo podpisanych umów nigdy się nie zdarzyło dostarczyć jakiegoś zwierzęcia do któregoś z tych schronisk. Powodem zawsze był brak wolnych miejsc. Mimo to odłowione psy nie pozostawały bez opieki, bowiem zawsze mogłem je umieścić w prowadzonym przez siebie Hotelu.

We wszystkich umowach podpisywanych z gminami była klauzula mówiąca o tym, że odłowienie bezdomnego zwierzęcia odbywa się na zlecenie wyznaczonego pracownika urzędu gminy. Nigdy nie prowadziłem odłowów planowych. W zdecydowanej większości przypadków zlecenia dotyczyły przypadków zgłaszanych przez ludzi, że niebezpieczny pies jest agresywny, szczeka na ludzi i po prostu budzi obawę, że może kogoś pogryźć. Odławianie takich właśnie zwierząt było moim głównym zadaniem i stanowiło większość mojej pracy. W zasadzie nie przypominam sobie przypadku, aby gmina zleciła odłowienie psa nie budzącego u nikogo obaw. Należy pamiętać, że odłowienie każdego psa łączy się dla gminy, zgodnie z zawartą umową, z konkretnymi kosztami, więc nie sądzę, żeby zgłaszali konieczność odłowienia psa, gdyby to nie było konieczne. Do odławiania zwierząt, poza dostosowanym do tego specjalnie samochodem miałem chwytak (tzw. poskrom), sieć, siatkę na kiju około 5 metrowym, rękawice ochronne. Mimo że nie ma takiego obowiązku, zakupiłem również klatkę tzw. żywołapkę służącą do odławiania szczególnie niebezpiecznych, zdziczałych psów. Klatka kosztowała około 1200 zł. Wszystkie używane do odławiania przyrządy posiadają wymagane atesty. Druga kategoria, to zwierzęta biorące udział w wypadkach komunikacyjnych.

W lipcu 2015 r. rozpoczęło oficjalnie działalność moje schronisko i w tej chwili spełnione są wszelkie wymogi ustawowe.

Proszę o załączenie do niniejszego protokołu moich pisemnych wyjaśnień zawierających m.in. fragment artykułów prasowych dotyczących zdarzeń z bezdomnymi psami. Dołączam również kopie umów zawartych z wymienionymi wcześniej schroniskami, a także

korespondencja prowadzona ze schroniskiem J. Dudzika w sprawie wolnych miejsc".
(dowód: akta kontroli str. 806, 807, 808-826)

NIK przyjmuje wyjaśnienia złożone przez właściciela Schroniska w zakresie, w jakim mowa jest o odławianiu zwierząt wyłącznie na interwencję gminy, z którą miał podpisaną umowę. Istotne jest również, że gminy podpisywały z Przedsiębiorcą umowy na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami nie wymagając wcześniejszego uzyskania zezwolenia na prowadzenie takiej działalności. Nie zmienia to faktu, że art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹⁰ jednoznacznie wymaga posiadania zezwolenia.

Rozliczenia z gminami odbywały się za pomocą miesięcznych faktur. Na przykładzie gminy Suchedniów, można stwierdzić, że na fakturach opisane były czynności: ryczałt, przetrzymanie psa, wyłapanie psa, ilość zwierząt, których to dotyczy oraz wartość ogólna. Na podstawie faktury nie da się jednoznacznie ustalić, którego psa dotyczy dana kwota, jednakże gmina posiadając miesięczne sprawozdania o ilości psów, przesyłane przez firmę „Baros” mogła ustalić, poprzez porównanie tych dwóch dokumentów, jakich konkretnych zwierząt one dotyczą. Nie było przypadków zakwestionowania faktury przez gminę Suchedniów. (dowód: akta kontroli str. 827-863)

Pracownicy urzędów gmin, które miały podpisane z firmą „Baros” umowy na odławianie i przetrzymywanie psów przeprowadzali w Hotelu dla Psów, a potem w Schronisku kontrole odnośnie warunków pobytu zwierząt odłowionych z ich terenu. W przypadku gminy Skarżysko-Kamienna kontrole takie przeprowadzane są raz w miesiącu – przeprowadza je dwóch pracowników Referatu Gospodarki Komunalnej i Dróg Urzędu Miasta Skarżyska-Kamiennej, z każdej kontroli spisywana jest notatka służbowa.

Kontrole przeprowadzali również pracownicy Urzędu Gminy we Włoszczowie, w Sandomierzu, Suchedniowie. W przypadku gminy Kraśnik kontrola została przeprowadzona przed podpisaniem umowy celem ustalenia, czy warunki podane przez firmę „Baros” są zgodne ze stanem faktycznym. (dowód: akta kontroli str. 864-883)

Właściciel firmy „Baros” potwierdził w złożonych wyjaśnieniach fakt przeprowadzania przez pracowników gmin z którymi ma podpisane umowy kontroli w zakresie dobrostanu zwierząt, jak również prawidłowości prowadzonej dokumentacji przyjętych zwierząt. Jak Maciej Glijer zaznaczył, nigdy nie stwierdzono żadnych uwag i nie zostały wskazane żadne zalecenia pokontrolne. (dowód: akta kontroli str. 884)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Właściciel firmy „Baros” zawierając z gminami umowy na odławianie bezdomnych zwierząt mimo braku stosownych zezwoleń wójtów/burmistrzów gmin naruszył art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wyjaśnienia Przedsiębiorcy, iż dokonywał wyłącznie odłowów interwencyjnych stoją w sprzeczności z faktem, iż odławiano również zwierzęta chore, szczeniaki, po wypadkach, o których nie da się powiedzieć, iż były to psy stwarzające zagrożenie.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹, wnioskuje o uzyskanie ze wszystkich gmin, gdzie prowadzona jest działalność w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami decyzji zezwalających na jej prowadzenie.

¹⁰ Dz. U. z 2013 r., poz. 1399

¹¹ Dz.U. z 2015 r., poz. 1096

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia marca 2016 r.

Kontroler
Roman Wilk
Doradca prawny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach
Wicedyrektor
Tadeusz Mikołajewicz

.....
podpis

.....
podpis